

DNPP

Juli 2022

Derk Boswijk

**PERSPECTIEF VOOR
DE TOEKOMST**

Wopke Hoekstra

SAMEN!

De eerste 150 dagen van ...

ONZE BEWINDSPERSONEN

REDACTIONEEL

Wopke Hoekstra geeft een inkijkje in de uitdagingen waarvoor we staan: in het kabinet, in ons land, in de wereld en in onze partij. 'Samen is voor mij het nieuwe CDA-woord.'

De stikstofplannen roepen veel vragen en emotie op. **Derk Boswijk**: 'Die onzekerheid en onrust voelen ook veel leden. Wanneer voorstellen bepaalde gebieden of gemeenschappen sterk raken, is het belangrijk om met die mensen te spreken.'

We starten met een mooie campagne 'Vereniging Nederland'. Verenigingen en vrijwilligers zijn onmisbaar in onze samenleving, en daarom willen we hen in het zonnetje zetten. **Inge van Dijk** vertelt u meer en vraagt u om samen de schouders onder deze campagne te zetten.

Hugo de Jonge, Karien van Gennip, Hanke Bruins Slot, Marnix van Rij en Vivianne Heijnen geven u een inkijkje in hun eerste 150 dagen in het kabinet.

Als trotse host blikken we terug op het **EPP Congress** in Rotterdam. En we kijken terug op de **Dag van de Christendemocratie**. Samen bouwen we aan ons CDA-verhaal.

Een mooie mix van onderwerpen in deze zomereditie. Wij wensen u een goede zomer toe, met tijd voor rust en ontspanning.

Veel leesplezier!

COLOFON

2023 2023 Jaargang 10

CDA.nl is een uitgave voor de leden van het CDA. De uitgave wordt eenmaal per jaar verspreid in een oplage van ruim dertigduizend exemplaren. Leden ontvangen het tijdschrift gratis.

Uitgever: CDA Bureau, Postbus 10453
3500 GL Den Haag
070 644860
redactie@cda.nl
cda.nl

Redactiehoofd Ruim van Veghel

Directiehoofd Yvonne Neder

Redactie Johanna Besterhien, Klaasjan

de Jong, Herbert Klankwijk, Willem
Kruithof, Ben Sonneveld

Vereniging Mirre de Roo

Fotografie leden: Marnix Baudijn,
Ursula van der Grinten, EPP: Rick Smits, Jantien
Walton, Leonard Walton

Drukwerk Vollandrukkerij EBU,
Marsconstraat 25, 3771 AM Gennepveld

Voor informatie over uw lidmaatschap
van het CDA kunt u contact opnemen
met de CDA-identiteitslijn, Postbus 10453,
3500 GL Den Haag of per e-mail
identiteitslijn@cda.nl

Het alle artikelen in dit tijdschrift vertolken

voor de leden van de afdelingen van het
CDA of van de afdelingen. Alle bijdragen in
CDA.nl zijn auteursrechtelijk beschermd.
Het is niet toegestaan deze uitgave te kopiëren
of anderszins openbaar te verspreiden,
zonder voorafgaande schriftelijke
toestemming van de uitgever.

Omslagtekst Tussen het drukken en
verspreiden van het ledenblad zitten
10 dagen, daardoor kan de actualiteit
soms lijden.

De redactie aanvaardt geen aansprakelijkheid voor
denkbeeld voor ongewenste inhoud. Het is
niet toegestaan de afbeeldingen of foto's van
CDA.nl te kopiëren of anderszins openbaar te verspreiden.
De afbeeldingen in het ledenblad
aantekent p. 60e

INHOUDSOPGAVE

3	<i>Column</i> Hans Huibers
4	Samen!
6	Perspectief voor de toekomst
8	Vereniging Nederland
11	De eerste 150 dagen van
16	Verkiezingen in 2023: Een helder CDA-geluid
18	Terugblik op EPP Congress: #westandwithdemocracy
21	<i>Column</i> Esther
22	Aan de slag voor de samenleving
24	Vrouw en politiek
26	'Gezond leven' en 'Een ongekend begin'
28	Partijnieuws
30	'Kijken vanuit de ander'
31	<i>Column</i> Mirjam
32	Zomerpuzzel

COLUMN HANS

*Hans Huibers is
CDA-partijvoorzitter*

De partij van Samen

De zomer is volop begonnen. Tijd om even afstand te nemen en weer op adem te komen. Daar zijn we wel aan toe. Het was me het half jaartje wel! En het 'stikstof' is nog niet neergedaald.

6 maanden geleden ronden we de formatie af en startten we met een nieuw Team CDA. In kabinet, in fractie en ook met een geheel vernieuwd Landelijk Bestuur. We kwamen van ver, want de stemming in de partij was niet om over naar huis te schrijven. We hebben alle energie gezet op een zo goed mogelijk verloop van de Gemeenteraadsverkiezingen. 'Den Haag' heeft zich vooral ondersteunend en faciliterend opgesteld, om alle gemeentelijke afdelingen zoveel mogelijk in hun kracht te zetten.

Het resultaat? We zijn opgelucht, maar niet tevreden. Zelf trek ik stad en platteland af om met u in gesprek te gaan over de lessen die we uit de laatste verkiezingen kunnen trekken en op welke wijze we vanuit het landelijke nog meer ten dienste van onze lokale afdelingen kunnen staan. Het CDA moet weer van de mensen zijn en als één familie aanvoelen!

Ondertussen werken we als bestuur gestaag door aan de middellange termijn strategie voor onze vereniging. We werken aan een inhoudelijk profiel van het CDA op basis van de agenda van Van Zwol, we werken aan het rekruteren en coachen van nieuw en meer divers talent, we willen nieuwe netwerken, we gaan kijken naar nieuwe vormen van lidmaatschappen met nieuwe verdienmodellen en tenslotte hebben we ook plannen met ons pand in Den Haag.

Dit kunnen we niet alleen. Het CDA is de partij van Samen, van meer wij, van Zij aan Zij. Dat is ook de oproep die ik aan u doe. Laten we er samen de schouders onder zetten en de rug rechten. Maar voor nu wens ik u veel leesplezier en een mooie vakantieperiode!

6

8

10

18

26

30

Wopke Hoekstra

SAMEN!

Hugo, Karien, Hanke, Marnix en Vivianne vertellen u in dit ledenblad over hun 'Eerste 150 dagen'. Dat doe ik ook. Om een inklekje te geven in de uitdagingen waar wij voor staan: in het kabinet, in ons land, in de wereld en in onze partij.

IN HET KABINET

Op 10 januari stond het nieuwe kabinet op het bordes. We wisten dat een grote klus op ons wachtte. Alleen de eerste en de laatste dag van het ministerschap zijn leuk, zei Wiegel. Daartussen is het vooral keihard werken.

In het coalitieakkoord zit heel veel uit ons programma. Daar zijn we elke dag mee bezig. Karien heeft de opdracht om de arbeidsmarkt eerlijker te maken. Hanke bewaakt en versterkt onze democratie. Hugo zet volkshuisvesting weer op de kaart. Vivianne maakt ons land, de economie en mobiliteit duurzamer en Marnix zet al zijn kennis in om het belastingstelsel te verbeteren.

Toch is de wereld van vandaag een andere dan op de dag van ons aantreden. De coronapieklag lag net achter ons toen de oorlog in Oekraïne uitbrak. Het leert ons eens te meer dat vrede, veiligheid en democratie nooit vanzelfsprekend zijn. Onze waarden staan op het spel en de gevolgen gaan we allemaal merken.

Maar ook onze eigen samenleving staat onder hoogspanning. De scheidslijnen van de globalisering lopen dwars door onze samenleving. De ongelijkheid neemt toe en parallel daaraan de onvrede en korte lontjes.

Het kabinet voelt de grote opdracht om te leveren en zo bij te dragen aan het herstel van vertrouwen. Aanwijzen wat fout gaat, kan iedereen. Het gaat erom dat we oplossingen bieden voor de grote vraagstukken van deze tijd. Alleen zo kunnen we de eenheid en de saamhorigheid van ons land behouden en de grote uitdagingen van deze tijd aan. Samen!

IN ONS LAND

Als ik met de auto door het land rijd, raakt het me als ik in de weilanden de Nederlandse vlag ondersteboven zie hangen. Het is een teken van protest van boeren. Dat doet me veel. Ik begrijp hun

zorgen. Iedere boer is verknocht aan zijn bedrijf, zijn of haar grond en dieren. Boer zijn is geen beroep maar een manier van leven.

Het stikstofvraagstuk staat voor een groter probleem in onze samenleving, waarin het steeds moeilijker is om je in een ander te verplaatsen. De stikstofopgave is geen kaartje met doelstellingen. Het gaat om de vraag hoe we met de boeren en de mensen op het platteland een transitie kunnen maken die bijdraagt aan het herstel van kwetsbare natuur en een perspectief biedt op een gezonde toekomst voor onze landbouw. Als we zo'n grote opgave vragen van onze boeren, moeten we naast hen staan. Dat is hier niet goed gegaan. Dat moet anders.

Daarom ben ik blij dat we met het agronetwerk, onze bestuurders in de provincie en met onze Kamerleden zelf een plan gaan maken hoe het wel kan. We hebben als partij de mensen, de denkkracht en de ideeën. Oplossingen liggen altijd in het midden en beginnen met het gesprek, om elkaar te begrijpen en een stap vooruit te zetten. Samen!

IN DE WERELD

Op 10 mei liep ik door de lege en verwoeste straten van Irpin. Ik kan me niet herinneren dat ik eerder zo zeer de akeligheid van de oorlog heb gevoeld. Vrouwen en kinderen waren gevlucht, de mannen waren daar om de stad te verdedigen.

De oorlog in de Oekraïne is een keerpunt in de wereldgeschiedenis. Lange tijd geloofden we dat de liberale democratie het einddoel was. Deze oorlog toont het tegendeel. Het is een strijd tussen democratie en autocratie; tussen recht en macht.

In de straten van Irpin voel je je als mens nietig tussen de schade van het brute oorlogsgeweld. Maar het motiveert me om als minister van Buitenlandse Zaken, namens ons land een bescheiden bijdrage te leveren aan een betere wereld. Piet de Jong zei dat een politicus geen grotere taak heeft dan bij te dragen aan vrede en recht. Dat geldt in onze samenleving, maar nog meer in de wereld van nu.

De afloop van de oorlog is ongewis, maar het verloop heeft al veel ondenkbare zaken in beweging

gebracht. Het bracht de Europese Unie dichter tot elkaar met het kandidaat-lidmaatschap voor Oekraïne als resultaat. Finland en Zweden treden toe tot de NAVO en met andere landen brengt ook ons land de Defensie uitgaven richting de NAVO-norm van 2%. Nu moeten we ons voorbereiden op ernstige economische gevolgen en een maximale inzet plegen om onze energievoorraden voor de winter op peil te brengen.

De oorlog vraagt ook internationaal om samenwerking. In Europa, in de NAVO en met andere landen die onze waarden delen. Na Rusland dreigen nieuwe conflicten. De geopolitieke verhoudingen zijn grondig en definitief veranderd. Daar moeten we ons als Nederland met onze bondgenoten op voorbereiden. Samen!

'Samen is voor mij het nieuwe CDA-woord. Minder ik, meer wij'

IN DE PARTIJ

Dit korte overzicht laat zien dat deze tijd vraagt om ons CDA-verhaal van empathie, wederkerigheid en verantwoordelijkheid. Om een sterke samenleving waar mensen zich thuis voelen, erkend en gezien. Waar we omzien naar elkaar en zorgen voor elkaar.

Wij zijn de 'partij van allemaal', zei iemand op de Dag van de Christendemocratie. Ik ben het daarmee eens. Een partij van stad en platteland, jong en oud. Omdat Nederland van ons allemaal is en we het aan elkaar verplicht zijn om daar het beste van te maken.

Samen is voor mij het nieuwe CDA-woord. Minder ik, meer wij. Het is ons antwoord op de onvrede en het wantrouwen. Met die boodschap gaan we aan de slag. Op weg naar de PS- en waterschapsverkiezingen van 2023.

DERK BOSWIJK *Perspectief voor de toekomst*

Tekst **Derk Boswijk** en Ymkje Meijer

Fotografie **Eigen archief**

*Stikstofplannen kabinet
Op 2 juli werd voorafgaand aan de
Dag van de Christendemocratie
de derde ledenconsultatie over
stikstof gehouden. Drie fysieke
bijeenkomsten in het land om leden
de kans te geven zich uit te spreken
over de stikstofplannen van het kabinet
en input mee te geven aan landelijke en
provinciale politici. Van de mogelijkheid
werd volop gebruik gemaakt.*

Landbouwwoordvoerder Derk Boswijk gaf tijdens de sessie een toelichting op de stand van zaken rond de stikstofplannen van het kabinet en de inzet van de CDA-fractie. Vervolgens leidde gespreksleider Patricia Wouda de discussie met de zaal.

In twee debatten heeft de CDA-fractie zich duidelijk uitgesproken voor aanpassingen en meer duidelijkheid in de aangekondigde stikstofplannen van de ministers Van der Wal en Staghouver. Diverse moties zijn ingediend en aangenomen met een grote meerderheid van de Kamer. 'Dat is belangrijk', zegt Derk Boswijk. 'Het gaat er niet om dat je een motie indient, maar dat je een grotere meerderheid achter een motie verzameld want dan ontstaat er draagvlak voor wijziging van beleid.'

We moeten iets doen aan de staat van de natuur. 'De in het coalitieakkoord afgesproken 50% reductie moeten we halen, maar de wijze waarop moeten we breder bezien. De brieven en vooral het kaartje met richtinggevende doelen per gebied hebben tot veel onrust geleid. Daags voor het verschijnen van het kaartje heb ik nog aangegeven dat het geen goed idee was dit zo te communiceren omdat mensen meteen gaan kijken naar hun eigen gebied en dan lezen ze veelal niet meer verder wat de plannen inhouden. Percentages worden ook vaak verkeerd gelezen, waardoor boeren denken dat 47% stikstofreductie betekent dat zij hun veestapel met 47% moeten inkrimpen. Er gaat veel desinformatie rond, die hoe vaak je het ook ontkracht in stand gehouden wordt, en dat is een probleem. Het kabinet had hier beter over kunnen

communiceren en breder kunnen inzetten door de inzet van andere sectoren, zoals bouw, industrie en infrastructuur, om de doelen te bereiken direct mee te nemen. Dat is een gemiste kans.'

De stikstofplannen van het kabinet kunnen op veel weerstand en oploeiende emotie rekenen. 'Boeren zijn boos en radeloos en ik kan mij dat voorstellen', zegt Derk Boswijk. 'Het spijt mij dat zij in zo'n waardeloze en onzekere situatie terecht zijn gekomen.'

'We moeten het gebiedsgericht aanpakken en de regie over de aanpak aan de provincies laten. Eén van onze moties die aangenomen is gaat hier over. Het kaartje werkt niet. Geef de provincies ruimere kaders mee en laat hen aan de slag gaan. De Gelderse aanpak is een goed voorbeeld.'

*Geef de provincies
ruimere kaders
mee en laat hen
aan de slag gaan'*

Perspectief bieden voor de toekomst daar gaat het om. 'We hebben een grote opgave, dat is duidelijk. Maar belangrijk is hoe en met wie ga je reduceren? In het coalitieakkoord staat dat we dat gaan doen met stoppersregelingen, innovatie, managementsmaatregelen en dat alle sectoren gelijkwaardig aan

de lat staan. We moeten duidelijkheid geven over onder andere stoppersregelingen, over mogelijkheden voor bedrijven die willen verplaatsen, over innovatie en natuurbeheer. Boeren moeten in de toekomst een goede boterham kunnen verdienen.'

Tijdens de ledenconsultaties zijn veel vragen gesteld, emoties gedeeld en opmerkingen gemaakt dat het anders moet met de kabinetsplannen. Zoveel mogelijk vragen zijn ter plekke beantwoord. Er zijn aantekeningen gemaakt, zodat openstaande vragen alsnog beantwoord kunnen worden. Samen met het Agronetwerk gaat deze zomer worden gewerkt aan het perspectief voor de landbouw aangezien de brieven van het kabinet dat onvoldoende bieden. Denk bijvoorbeeld aan voorstellen om gezamenlijk toe te werken naar grondgebondenheid.

In gesprek blijven

Derk Boswijk: 'De afgelopen weken hebben voor veel mensen in het teken gestaan van stikstof. Ook voor mij als landbouwwoordvoerder in de Tweede Kamer. Sinds het kabinet de twee brieven met het kaartje hebben gepresenteerd is de onzekerheid aan veel keukentafels groot. Die onzekerheid en onrust voelen veel leden van onze partij. Wanneer voorstellen bepaalde gebieden of gemeenschappen sterk raken, is het belangrijk om met die mensen te spreken. Daarom ben ik op vier plekken in Nederland het gesprek aangegaan met CDA'ers die hun zorgen wilden delen.

Het eerste gesprek vond plaats op strobalen in een weiland bij de Brabantse Peel. Leden van om en nabij dertig afdelingen hebben hun zorgen daar op tafel gelegd. Op sommige momenten was het een scherp gesprek, maar ik ben na een paar uur met een prettig gevoel weer vertrokken. In dat gesprek hebben we elkaar namelijk begrepen. De zorgen over de impact op de samenleving op het platteland, de frustratie over de onduidelijkheid over de manieren waarop de stikstofuitstoot verminderd kan worden en de onzekerheid over het toekomstperspectief voor boeren die door willen met hun werk, delen we. De dingen die ik daar heb gehoord heb ik ook gebruikt ter voorbereiding op het debat met de ministers.

Dit soort gesprekken blijf ik voeren, met CDA-leden, met bezorgde boeren, met betrokken mensen op het platteland, met iedereen die dat gesprek op een fatsoenlijke manier aangaat. Ook blijf ik de minister kritisch benaderen en houden aan de afspraken die zijn gemaakt in het coalitieakkoord. Daarbij heb ik een doel voor ogen: dat de agrarische sector in Nederland een stabiele toekomst heeft met zicht op een goed inkomen.'

Vijfstappenplan Stikstof als inspiratie voor de kabinetsaanpak

CDA Tweede Kamerlid en landbouwwoordvoerder Derk Boswijk heeft een eigen vijfstappenplan aangeboden aan minister Van der Wal (Natuur en stikstof) en minister Staghouter (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) als inspiratie voor de kabinetsaanpak. De notitie is een uitwerking van de nieuwe landbouwvisie van het CDA. Boswijk wil met zijn notitie de landbouw

een perspectief geven op de toekomst. 'Boeren worden teveel gezien als het probleem, maar zijn een onmisbare schakel in de oplossing.'

Interesse? Lees het vijfstappenplan via de QR code

Vereniging NEDERLAND

Vereniging Nederland

HET CDA ZET VRIJWILLIGERS IN HET ZONNETJE

Het CDA is een echte verenigingspartij. Verenigingen en haar vrijwilligers zijn van onschatbare waarde voor de samenleving. Graag wil het CDA met de campagne Vereniging Nederland samen met bestuurders en leden haar waardering uitspreken voor verenigingen.

Tekst **Inge van Dijk** en **Ymkje Meijer** | Fotografie **Leonard Walpot**

Er is geen land in Europa waar zoveel vrijwilligers zijn. Meer dan 40% van de Nederlanders is vrijwilliger, waaronder ook veel CDA-leden. En daar zijn we trots op, want zonder vrijwilligers rolt de bal niet, kan carnaval niet zo groots gevierd worden en kleurt het land op Koningsdag niet oranje.

*'Verenigingen zijn
het cement van
de samenleving'*

Voor het CDA is Nederland geen BV. Wij zijn een vereniging waar we samen de schouders onder zetten. Daarom zet het CDA zich in voor verenigingen. We willen weten wat goed gaat en wat beter kan. Zo werken we samen aan de toekomst van verenigingen, en daarmee aan de toekomst van de samenleving.

Tweede Kamerlid **Inge van Dijk** onderschrijft het belang van verenigingen en vrijwilligers van harte en zet zich volop in voor onze campagne Vereniging Nederland.

INGE VAN DIJK:

'Je vindt ze in ieder dorp en in elke stad: verenigingen. Waar je kunt sporten, muziek maken, feest kunt vieren, elkaar kunt ontmoeten. Vrijwel iedereen is lid of wel eens lid geweest van een vereniging.

Zelf ben ik jarenlang actief geweest in het bestuur, maar ook als trainer van de KPJ/handbalvereniging in Bakel. Ik heb de vereniging zien veranderen van KPJ waar we pyramides bouwden in een handbalvereniging met een gezond ledenaantal, veel gedreven vrijwilligers en enthousiaste leden.

Het gaafste wat we gedaan hebben, is samen met de basketbalvereniging een sporthal gebouwd. De gemeente wilde wel, maar het mocht niet te veel kosten. Dus als wij het voor dat geringe budget zelf wilden doen, dan was de gemeente wel bereid om mee te werken. We hebben de handschoen opgepakt en het zelf gedaan.

Nederland telt tienduizenden verenigingen, waar nog eens duizenden vrijwilligers actief zijn. Zonder die vrijwilligers geen scouting, geen fanfare en geen carnaval. Kortom, zonder verenigingen geen samenleving.

Ik kan er altijd een beetje emotioneel van worden als ik tussen al die mensen op een lokaal evenement sta. Zoveel lokale kracht, zoveel betrokkenheid. Die mensen, dat zijn de mensen waar we voor door het vuur moeten gaan.

Maar verenigingen hebben het moeilijk. Ze komen uit de coronacrisis, kampen met een tekort aan vrijwilligers en bestuursleden, ervaren regeldruk of hebben hoge lasten. Met als risico dat ze omvallen.

En dat willen we niet. Want als CDA dragen we verenigingen een warm hart toe. Ze zijn het cement van onze samenleving. Daarom starten we Vereniging Nederland, een initiatief om verenigingen en vrijwilligers weer centraal te stellen, te ontzorgen en ondersteunen. Bijvoorbeeld door overbodige regels af te schaffen en ervoor te zorgen dat mensen het weer leuk vinden om vrijwilliger en lid van een vereniging te zijn. Daar zit namelijk onze kracht, als partij van de samenleving. De coöperatieve samenleving, waarin we er samen de schouders onder zetten. En daar hoort een sterk verenigingsleven bij.'

HELP MEE

'Het is de bedoeling dat we Vereniging Nederland komende tijd gaan uitrollen en groot maken. Daarvoor is jullie hulp heel welkom en hard nodig. We moeten dit met 300 afdelingen gaan doen. Houd dus jullie mailboxen in de gaten. En mail mij als je vragen hebt via i.udijk@tweedekamer.nl

GA OP ZOMERSTAGE!

Iedere zomer gaat Ralph Diederer, voor de tweede periode wethouder in Beek (L.), op stage bij verenigingen en bedrijven. Hij heeft inmiddels tientallen zomerstages achter de rug. 'De zomerperiode biedt de uitgelezen kans om dorpen en de gemeenschap op een andere manier te leren kennen. Daar had ik behoefte aan', zegt Ralph Diederer. 'Het is mooi om te kunnen (laten) zien wat mensen doen binnen de gemeenschap.'

Het principe is eenvoudig. 'Ieder jaar doe ik een oproep via mijn social media kanalen van de gemeente met de vraag waar ik een dag of dagdeel mee mag lopen. Het is een open oproep voor iedereen die iets wil laten zien van wat er binnen de gemeenschap gedaan wordt. Zo kom ik bij verenigingen maar ook bij bedrijven. Denk aan het opknappen van de voetbalkantine of verhuizen van de fanfare, maar ook helpen in de supermarkt, meelopen met een nachtverpleegkundige of op de kinderopvang.'

'Door de open oproep weet ik niet waar ik kom. Ik ontmoet nieuwe mensen, met nieuwe verhalen. Je komt hardwerkende vrijwilligers tegen die het zelf heel vanzelfsprekend vinden wat zij doen. Hen stel ik centraal in mijn verhaal. Het gaat er niet om dat ik er ben maar om wat zij doen. Een mooie manier om vrijwilligers en verenigingen in het zonnetje te zetten.'

DOE MEE!

'Tegen collega bestuurders zeg ik: 'Doe mee', en tegen verenigingen: Meld je aan', zegt Ralph. 'Het werkt ontzettend goed: Doe een open oproep, kijk wie zich meldt en gaan!'

DE EERSTE 150 DAGEN IN HET KABINET ...

Wij vroegen onze bewindspersonen Hugo de Jonge, Karien van Gennip, Hanke Bruins Slot, Marnix van Rij en Vivianne Heijnen naar hun ervaringen tijdens de eerste ongeveer 150 dagen in het kabinet.

Waar houden zij zich precies mee bezig, wat viel op of wat maakte de meeste indruk?

De eerste 150 dagen van

HUGO DE JONGE

MINISTER VAN VOLKSHUISVESTING EN RUIMTELIJKE ORDENING

Bij de kabinetsformatie in januari werd hij minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening. Daarmee kwam opnieuw een groot vraagstuk op zijn pad. 'Betekenisvol zijn in het leven van mensen, dat wil ik', zegt Hugo de Jonge. 'De plek waar ik mijn werk mocht doen in de vorige kabinetsperiode was daar een uitgelezen kans voor. En nu mag ik opnieuw werken aan een opdracht die buitengewoon betekenisvol is in het leven van mensen.'

'Mensen plaatsen de zorg over wonen momenteel op nummer 1. Het is steeds moeilijker om een betaalbare woning te vinden en dat raakt aan de bestaanszekerheid. Dat moeten we ons aantrekken. De afgelopen jaren is er te weinig (betaalbaar) gebouwd en de overheid heeft te weinig regie genomen. Te lang hebben we gedacht dat 'de markt' als vanzelf vraag en aanbod in evenwicht zou brengen. Te lang hebben we gedacht dat de optelsom van alle lokale beslissingen als vanzelf een antwoord op het probleem zou zijn. Dat is niet zo, regie is nodig en daar heeft het aan ontbroken. Mede dankzij het CDA is de volkshuisvesting terug van weggeweest.'

'Er gebeurt zoveel moois in het land, ik wil dat met eigen ogen zien'

Hugo de Jonge noemt het een feest om met dit thema aan de slag te gaan. 'Ik krijg veel energie van mijn nieuwe taak, maar ook van de mensen met wie ik werk. De ambtenaren, mensen bij provincies en gemeenten, projectontwikkelaars en aannemers, bij iedereen zie je de grote wil om de wooncrisis van nu te lijf te gaan. Er zit veel energie en enthousiasme in de sector. Het is mooi om aan deze klus leiding te geven.'

'Je kan meters papier per week lezen, maar dit werk kan je niet alleen vanachter je bureau in Den Haag doen', vervolgt Hugo. 'Het werk kan pas goed gedaan worden als je ziet hoe beslissingen uitpakken in de praktijk en hoe beslissingen mensen raken. Ik vind het heerlijk om werkbezoeken te doen. Er gebeurt zoveel moois in het land, ik wil dat met eigen ogen zien. Mensen ontmoeten en in gesprek gaan. Niet alleen in de Randstad, ik probeer mijn aandacht te verdelen over alle provincies.'

Ruimtelijke Ordening is net als Volkshuisvesting terug van weggeweest. 'Dit is de rentmeesterschapsportefeuille bij uitstek. Het gaat echt over de toekomst. De keuzes van nu hebben effect voor onze kinderen en kleinkinderen. Eigenlijk moet je 'de toekomst aan tafel zetten' en bedenken: 'wat zouden onze kinderen en kleinkinderen willen dat wij nu besluiten?'

'In de kern draait het bij deze portefeuille om bestaanszekerheid, gemeenschappen bouwen en solidair zijn met volgende generaties. Het zit in het hart van waar het CDA voor staat en past heel goed bij mij. Als Rotterdammer houd ik ervan om de mouwen op te stropen en aan de slag te gaan, te bouwen aan de toekomst. Het is schitterend om dit werk te mogen doen.'

De eerste 150 dagen van

KARIEN VAN GENNIP**MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID**

Het streven naar gelijkwaardige kansen voor iedereen, een vangnet voor als het (tijdelijk) niet goed gaat en het belonen van inzet en prestaties. Met die drieslag in het achterhoofd, ben ik op 10 januari begonnen als minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid namens het CDA. Om bij te dragen aan een stabielere samenleving en iets te doen aan de groeiende kloof tussen de 'haves' en 'have nots'.

We weten allemaal dat er sinds de start van het kabinet veel is gebeurd. En dat terwijl we als samenleving al te maken hadden met grote uitdagingen. Denk aan de aanpak van de klimaatcrisis, de woningnood en de noodzaak om te komen tot een eerlijkere arbeidsmarkt. Waar we begin dit jaar nog volledig in de ban waren van COVID-19, woedt er sinds een paar maanden een verschrikkelijke oorlog op ons continent. Met alle gevolgen van dien. Grote groepen Oekraïners - veelal vrouwen en kinderen - die op de vlucht zijn geslagen voor het geweld, op zoek naar een veilig heenkomen. Sterk stijgende energie- en voedselprijzen, hoge inflatiecijfers. Met een uitzonderlijk pakket aan koopkrachtmaatregelen doet het kabinet wat het kan om de meest kwetsbare huishoudens zoveel mogelijk te ondersteunen. En proberen we die mensen die onze bescherming nodig hebben, een plek te bieden. Daar blijven we dag in, dag uit mee bezig en hebben we elkaar voor nodig. Waar mogelijk pakken we het structureler aan, zoals het versneld verhogen van het wettelijk minimumloon.

Tegelijkertijd is er op veel terreinen sprake van achterstallig onderhoud. Zo ben ik hard bezig met de broodnodige transformatie naar een meer evenwichtige arbeidsmarkt, om de kloof langs contractvormen (flex of vast) – en daarmee de scheidslijnen in de samenleving – te verkleinen. Is er een aanpak gelanceerd in de strijd tegen krapte op de arbeidsmarkt, maken we werken lonender en zetten we in op een veiligere werkomgeving. Hervormen we het kinderopvangstelsel, door deze toegankelijk te maken voor iedereen die werkt, en wordt het ouderschapsverlof verruimd. Nemen we maatregelen die ervoor zorgen dat arbeidsmigranten niet meer als tweederangs burgers worden behandeld. Zorgen we dat mensen meer regie hebben op hun persoonlijke ontwikkeling met het STAP-budget. Het zijn vaak maatregelen die tijd kosten. Waar in tijden van crisis niet altijd de schijnwerpers op worden gezet. Maar die wel echt een verschil maken in het dagelijks leven van mensen en hun kansen.

En toch. De oorlog in Oekraïne, de klimaatcrisis, koopkracht en alle moeilijke maatschappelijke discussies; het sterkt mijn standvastigheid – en hopelijk die van velen met mij – om dóór te gaan met het bouwen aan die sterke en veerkrachtige samenleving, die we ook in de toekomst willen zijn. Dóór te gaan met de ambitie om de wereld schoner en duurzamer achter te laten voor onze kinderen en kleinkinderen. Dóór te gaan met mijn missie om ervoor te zorgen dat, ongeacht wie je bent of welke kleur je hebt, mensen de kans krijgen om mee te kunnen doen en hun talenten te ontwikkelen. Ook al lijken we wel van crisis naar crisis te hollen, waardoor het zicht op de lange lijnen ons soms een beetje ontnomen wordt: we zijn het aan de volgende generatie verplicht om met elkaar te blijven werken aan die samenleving die we willen zijn. En dat bepalen we samen.

KARIEN VAN GENNIP:

'Gelijkwaardige kansen: dat is voor mij geen modieuze hobby of een mooie profileringskans.

Inclusie is een levensmotto dat als een rode draad door mijn leven en loopbaan gaat.

Het is dan ook één van de hoofdredenen geweest om 'ja' te zeggen tegen deze grote verantwoordelijkheid'

De eerste 150 dagen van

HANKE BRUINS SLOT

MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Regio deals, constitutionele toetsing en plannen voor weerbaar bestuur. De afgelopen 150 dagen is een veelzijdigheid aan onderwerpen gepasseerd. Het is een voorrecht om vanuit mijn nieuwe rol te mogen werken aan het versterken, onderhouden en vernieuwen van onze democratie en het openbaar bestuur. We hebben de afgelopen tijd betekenisvolle stappen gezet. Ik neem jullie hier graag in mee.

Deze maand hebben we bijvoorbeeld de voorbereidingen afgerond om een nieuwe reeks regio deals te sluiten. Met deze deals geven we regio's een impuls door te investeren in samenwerkingen tussen overheden, bedrijven en kennisinstellingen. Dit draagt bij aan de kwaliteit van wonen, werken en leven van inwoners en ondernemers. Tijdens mijn werkbezoek in Oost Groningen zag ik bijvoorbeeld hoe deze deals bijdragen aan de verduurzaming van woningen, in Eindhoven aan meer opleidingsplekken die goed aansluiten op de arbeidsmarkt en in Emmen aan de grensoverschrijdende werkgelegenheid. Daar gaan we nu mee door. Elke regio telt!

Als minister draag ik ook verantwoordelijkheid voor het functioneren van de democratie. De basis van onze democratie is dat burgemeesters, raadsleden, wethouders en andere bestuurders en politici de ruimte krijgen om hun werk te doen, zonder bedreigingen of intimidatie. Helaas zien de cijfers er wat dit betreft niet goed uit. Bestuurders en politici hebben toenemend te maken met bedreiging en intimidatie, vaak raakt dit ook nog eens hun naasten. Dit is onacceptabel. Daarom hebben we met het kabinet ook actie ondernomen en €100 miljoen vrij gemaakt. Hiermee worden de komende jaren gemeenten, politici en bestuurders ondersteund op het gebied van veiligheid en weerbaarheid. Tijdens mijn werkbezoeken probeer ik ook de lokale kennis en ervaringen hierover weer mee te nemen naar Den Haag. Zo zag ik in Almelo bijvoorbeeld hoe de burgemeester effectief werk maakt van de strijd tegen ondermijning en op Urk hoe initiatieven als de Urker Ouderwacht vanuit de samenleving maatschappelijke onrust kunnen terugdringen.

De democratie onderhouden en vernieuwen betekent dat we ook aan de slag moeten met onze grondwet. Deze moet bij de tijd worden gehouden zodat grondrechten ook in de 21e eeuw goed beschermd kunnen worden. Na goede debatten met zowel de Eerste als de Tweede Kamer is het gelukt om zes grondwetsvoorstellen aan te nemen. Bijvoorbeeld over het recht op een eerlijk proces en een modernisering van het brief- en telecommunicatiegeheim. Dat is goed nieuws voor onze grondwet en de bescherming van eenieders grondrechten. Tegelijkertijd werk ik nu met de minister voor Rechtsbescherming aan de invoering van constitutionele toetsing. Ook hiermee zal de grondwet nog beter doorwerken in de samenleving. Met het voorstel dat ik samen met de minister voor Rechtsbescherming aan de Eerste en Tweede Kamer heb gestuurd, is hiervoor nu ook een eerste belangrijke stap gezet.

Tot slot neem ik jullie ook graag mee in een ander bijzonder moment de afgelopen periode: Na twee Coronajaren stond Den Haag weer in het teken van Veteranendag. Een dag waarop we erkenning en waardering tonen voor onze veteranen en er bij stil staan dat vrede en veiligheid niet vanzelfsprekend zijn. Het was mooi om hier weer bij te mogen zijn, mijn oude collega's van de eenheid Korps Rijdende Artillerie weer te zien en langs de koning te mogen marcheren in het defilé.

Er ligt nog ontzettend veel werk voor ons, want onze democratie en het openbaar bestuur zijn geen rustig bezit. Ze vergen continu aandacht en onderhoud. Daar zal ik mij ook de komende periode voor in blijven zetten. Voor nu, een goede zomer gewenst!

De eerste 150 dagen van

MARNIX VAN RIJ

STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN VOOR FISCALITEIT EN BELASTINGDIENST

Op 10 januari j.l., de verjaardag van mijn echtgenote Courtney, werd ik door de Koning op Paleis Noordeinde beëdigd als staatssecretaris van Financiën voor fiscaliteit en belastingdienst. Nu heb ik mij mijn hele professionele leven bezig gehouden met het belastingrecht. Als adviseur heb ik meer dan dertig jaar met de belastingdienst te maken gehad. Ook ken ik de weg in Brussel. Dat alles helpt wel als je deze belangrijke functie in het kabinet mag uitoefenen. Ook mijn periode als lid van de Eerste Kamer helpt enorm. Je weet dat het parlement het hoogste orgaan in de parlementaire democratie is. Je kunt als een parlementariër denken en het ambachtelijke werk in de Eerste Kamer helpt bij het doorgronden van de essentie van wetsontwerpen.

Vanaf de eerste dag werd ik met twee grote complexe vraagstukken geconfronteerd: het Kerstarrest van de Hoge Raad inzake Box-3 en de zogenaamde Zwarte Lijst (Fraudesignalering). Daar heb ik mij vanaf het begin direct mee bemoeid. Mijn drijfveer is daarbij dat burgers die in hun (grondwettelijke) rechten zijn aangetast, in hun rechtsgevoel zijn gekrenkt of door de uitvoering onrechtvaardig zijn behandeld recht hebben op herstel. Dat kan en mag je niet alleen aan ambtenaren over laten. Politieke aansturing is belangrijk bij dit soort ingewikkelde dossiers. Daarnaast heb ik een strategische wetgevingsagenda- en beleidsagenda plus uitvoeringsagenda laten maken voor de komende drie jaar. Dat is een gecombineerde agenda. Wetgeving staat niet los van de uitvoering. Uitvoering weet ik uit de praktijk is cruciaal voor een goed begrip door de burger en het bedrijf van wetgeving. In de politiek bestaat er in de regel niet zoveel belangstelling voor de uitvoering. Dat is na het debacle met de Toeslagen wel veranderd.

'Minder wetgeving zou helpen, maar vooral ook eenvoudiger'

En dan raken wij de essentie van de rechtsstaat. Burgers moeten kunnen vertrouwen op een betrouwbare overheid die zelf de Grondwet en de wetten respecteert. Zij mogen niet bekneld raken, laat staan worden vermorzeld. Om dat vertrouwen terug te winnen heeft de Belastingdienst een hele strategie ontwikkeld waarbij de dienstverlening aan de burgers en de bedrijven centraal staat. In de vele werkbezoeken die ik bij de Belastingdienst in het land afleg zie ik hoe dagelijks vele competente medewerkers met hun werk bezig zijn. Een dienst waar ruim 25.000 mensen werken en die per jaar €330 miljard aan belastingen en premies volksverzekeringen ophalen. De belastingdienst is in transitie met grote uitdagingen op het gebied van ICT en personeelsbeleid. Ik probeer de balans terug te brengen in de discussie over de belastingdienst door ook de goede dingen te benoemen en dat wat fout is gegaan aan te pakken. Daarom heb ik ook durven benoemen dat institutioneel racisme bij delen van de Belastingdienst is voorgekomen. Dat mag nooit. Recht doen betekent tijdig rechtsherstel, maar ook als wetgever leren van slechte wetgeving. Minder wetgeving zou helpen, maar vooral ook eenvoudiger. Steeds probeer ik het verslag van Van Zwol in de praktijk te brengen met 'recht doen' en 'verschil verbinden'.

Tenslotte: Het zijn uitzonderlijke tijden. Een oorlog in de Oekraïne, het vrije Westen dat in zijn essentie wordt bedreigd. Als gevolg van de Russische agressie hebben wij een energiecrisis die op korte termijn de lange termijn doelen van het klimaatbeleid zal doen bijstellen. Zie de heropening van de kolencentrales. Een torenhoge inflatie die 1.2 miljoen huishoudens in hun bestaanszekerheid bedreigt. En rechterlijke uitspraken die de politiek dwingen om eindelijk beleid te voeren dat grote weerstanden oproept omdat mensen zich bedreigd voelen in hun bestaan (stikstof en Schiphol). Het CDA levert een constructieve bijdrage aan het regeringsbeleid, maar zal beter de verbinding moeten maken met de mensen in het land. Dus niet alleen: 'minder ik, maar meer wij', maar ook 'minder Den Haag en meer land'.

De eerste 150 dagen van

VIVIANNE HEIJNEN**STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT**

Maandag gaat de wekker vroeg, want vanochtend ga ik naar de aftrap de 'Dag van het OV', het jaarcongres van de OV-sector in Den Haag. In het weekend probeer ik altijd in mijn mooie Maastricht te zijn, dus dat betekent maandag vroeg in de auto. Daar heb ik ook mijn eerste, digitale vergaderingen. Halverwege de ochtend neem ik afscheid van het congres om een werkbezoek te brengen waar ik in gesprek ga over de tweedehandsmarkt voor elektrische auto's. Elektrische auto's worden steeds betaalbaarder, maar zijn nog steeds niet voor elke portemonnee een haalbaar alternatief. Daarom zet ik juist ook in op het stimuleren van de tweedehands elektrische auto's. De middag zit ik op het ministerie voor interne gesprekken, waarna ik 's avonds afreis naar Wenen om het staatsbezoek van de Koning en Koningin te begeleiden. Op **dinsdag** word ik wakker in Wenen waar we om 08:00 uur een briefing krijgen over het programma van de dag. Op een staatsbezoek van het koninklijk paar reist er ook een delegatie van het kabinet mee om de internationale verhoudingen te versterken. Een hele dag vol gesprekken, waaronder de Nederlandse gemeenschap in Oostenrijk en Oekraïense vluchtelingen, afgesloten met een staatsbanket. Bijzonder om van dichtbij te kunnen zien hoe het Koningspaar voor iedereen de tijd neemt en oprechte interesse toont in iedereen die ze ontmoeten. 's Avonds lees ik nog enkele stukken en bereid ik mij voor op de wekker die om 04:30 afgaat.

Woensdag en donderdag word ik in de Tweede Kamer verwacht voor twee dagen vol debatten. Als staatssecretaris van infrastructuur en waterstaat is je portefeuille zeer divers. De ochtend beginnen we met enkele korte debatten (tweeminutendebatten) over externe veiligheid en industriële emissies. Daarna hervatten we een wetsbehandeling over een wet die het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen buiten de landbouw verbiedt. Tussendoor sta ik media te woord bij de 'patatbalie'. Ik sluit de dag af met een commissiedebat over duurzaam vervoer. Ondanks de beelden die we zien over een verharde debatcultuur in de Kamer heb ik mijn samenwerking met de Kamerleden altijd als prettig en constructief ervaren. Zowel coalitie als oppositie zoeken naar gemeenschappelijkheid en proberen hun ideeën te realiseren. De **donderdag** staat in het teken van het 'MIRT-debat'. Het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport gaat over het Nederland van morgen én overmorgen. We staan voor grote uitdagingen in Nederland als het gaat om de bereikbaarheid en hoe we onze schaarse ruimte inrichten. Daarin maak ik in ieder geval de korte grensoverschrijdende verbindingen een speerpunt. Zelf wonend in een grensregio weet ik dat Nederland niet ophoudt aan de grens, maar het qua OV soms wel zo lijkt. **Vrijdag** gaat de wekker nogmaals vroeg en zit ik voor het eerst aan tafel bij Goedemorgen Nederland. Ik kan er niet tot het eind blijven omdat ik naar de Ministerraad moet waar onder meer mijn Nationaal Milieuprogramma wordt besproken. Er wordt mee ingestemd (geen opmerkingen!). Na de Ministerraad staat het vertrek richting Maastricht gepland, waar ik naast vrienden en familie ook nog een bezoek bracht aan het Oud Limburgs Schuttersfeest in Meijel. Een prachtige traditie die door meer dan 1200 vrijwilligers wordt ondersteund!

Hopelijk heeft u zo een inkijsje kunnen krijgen in mijn bezigheden. Een keer een bezoek aan Den Haag brengen met uw afdeling, of een vereniging? Of mij uitnodigen om een kijkje te komen nemen in de gemeente of provincie. Neem dan gerust contact op via mijn secretariaat dbo-stas@minienw.nl

Een spetterend dagje uit!

Het Nederlands Watermuseum is een écht doe-museum voor het hele gezin en neemt je mee in de wonderlijke wereld van water. Ontdek zelf hoe bijzonder water is! Speel de spellen, kruip door het riool, bekijk een film of experimenteer in de weekenden en vakanties als een échte professor in het Waterlab. Hoeveel liter water denk jij dat je per dag verbruikt?!

Nederlands
WATERMUSEUM
GERAAKT DOOR WATER

Zijpendaalseweg 26-28
6814 CL Arnhem
T 026 - 4452548
www.watermuseum.nl

Kijk op watermuseum.nl voor actuele openingstijden, prijzen en activiteiten.

Er komen weer verkiezingen aan. Op 15 maart 2023 vinden de Provinciale Staten- en Waterschapsverkiezingen plaats. De Statenleden brengen vervolgens op 30 mei 2023 hun stem uit op de kandidatenlijst van de Eerste Kamer. In gesprek met Ruth Peetoom, voorzitter van de selectiecommissie voor de Eerste Kamerlijst, en met Michael Theuns, lijsttrekker Provinciale Statenverkiezing in Limburg.

Tekst **Ymkje Meijer** | Fotografie **EPP**

'Het voelt heel bijzonder dat ik voor deze rol gevraagd ben', zegt Ruth Peetoom. 'Ik vind het eervol en mooi om mijn ervaring als partijvoorzitter hier in te kunnen zetten. Het is belangrijk om de breedheid van het CDA als volkspartij ook in te zetten in de Eerste Kamer. We hebben aandacht voor allerlei vormen van diversiteit; man/vrouwverdeling, verschillende generaties, herkomst in het land en biculturele achtergrond. Binnen de gegeven mogelijkheden proberen we een lijst te maken die net zo veelzijdig is als het CDA zelf.' De zittende Eerste Kamerleden gaan mee in de procedure. Peetoom: 'Dat de commissie ook de

zittende senatoren spreekt, maakt het vergelijken van kandidaten makkelijker. Er moet sprake zijn van een goede balans op de lijst. Ervaring én vernieuwing. Zo borgen we de continuïteit en slaan we een brug naar de toekomst.'

Daarnaast is de taak van de commissie om bepaalde verantwoordelijkheden en expertise te borgen. 'De senaat heeft echt een andere rol dan de Tweede Kamer en vraagt specifieke kennis en ervaring. Er zijn goede juristen nodig, fiscale expertise en aansluiting op de Europese politiek. Daarbij speelt ook dat er voor ondersteuning van de Eerste Kamerfractie geen formatie beschikbaar is, dus senatoren moeten heel veel zelf doen en zelf de benodigde kennis hebben. En ook voorzien zijn van een goede politieke antenne natuurlijk. Want de Eerste Kamer is wel een chambre de réflexion, maar met de wisselende meerderheden is het ook een politiek krachtenveld geworden.'

Op 15 maart vinden de Provinciale Statenverkiezingen plaats. 'Heel belangrijke verkiezingen', zegt Ruth Peetoom. 'Het gaat om onze volksvertegenwoordiging in de provincie, die daar het CDA-geluid helder kan laten horen. De Statenleden kiezen vervolgens de leden van de Eerste Kamer. Die verkiezing betekent veel voor het bestuur van dit land, en daarmee voor het algemeen belang.'

Het zijn electoraal spannende tijden. 'Er komen steeds meer nieuwe partijen en het politieke landschap versplintert. Hoeveel zetels we zullen krijgen is nog ongewis, maar wat het ook wordt, de fractie moet goed kunnen functioneren. Wat we wel weten, niet iedereen die geschikt is, kan ook een plek op de lijst krijgen, hoe jammer dat ook is.'

De selectiecommissie gaat enthousiast aan de slag. Tot 14 september kan er gesolliciteerd worden. In oktober en november worden de gesprekken gevoerd en in november komt de lijst in het landelijk bestuur. Op het voorjaarscongres van 2023 wordt de lijst vervolgens vastgesteld. De verkiezing van de lijsttrekker vindt op het najaarscongres van 5 november plaats. 'Het zal geen gemakkelijke klus zijn', besluit Ruth Peetoom. 'Maar ik weet zeker dat we goede mensen gaan vinden om ons te vertegenwoordigen in de Eerste Kamer.'

'In al die transitie spelen provincies een sleutelrol'

Momenteel wordt hard gewerkt aan de lijsten voor de Provinciale Statenverkiezingen op 15 maart 2023. Michael Theuns (28) is gekozen als lijsttrekker PS in Limburg. We gingen met hem in gesprek over politieke interesse, jongeren in de politiek en het belang van de provincie.

Waar komt je politieke interesse vandaan? 'Die interesse was er al vroeg. Aan beide keukentafels bij mijn ouders - mijn ouders zijn gescheiden toen ik nog jong was - ging het vaak over politiek. Zowel bij mijn vader

als bij mijn moeder thuis was er een eigen zaak en werd er hard gewerkt. Beiden leerden me dat je je talenten in moet zetten voor je omgeving.'

Wat doe je naast de politiek? 'Naast de politiek ben ik werkzaam als adviseur bij Berenschot. Daar werk ik vrijwel uitsluitend voor overheden en help hen met allerlei complexe opgaven; het stikstofdossier, het tegengaan van wateroverlast als gevolg van klimaatverandering of het tekort aan goede woningen. Stuk voor stuk vraagstukken die over de grenzen van individuele organisaties heen gaan en die stevig conflicterende belangen kennen.'

Heeft Limburg bewust gekozen voor een jonge lijsttrekker? 'Dat zou je het bestuur

natuurlijk moeten vragen, maar ik denk het wel ja! En niet zonder reden; veel lokale afdelingen in Limburg hebben de verjonging al eerder ingezet en hebben bewezen dat dit tot succes kan leiden. Als er ooit een goed moment is voor een jonge lijsttrekker, dan is het nu!'

Is het CDA de partij van de toekomst?

'Nou en of we dat zijn! Kijk eens naar de grootste zorg die momenteel leeft onder Nederlanders: de manier waarop we met elkaar samenleven. Onze samenleving bestaat steeds meer uit eilandjes die niet meer met elkaar in verbinding zijn. Dat is mede het gevolg van jarenlang liberaal overheidsbeleid. 'Ieder voor zich, en de overheid voor ons allen'. Juist nu is er behoefte aan een verhaal van verbinding, hoe mensen weer mee kunnen doen en kunnen vertrouwen op elkaar én op de politiek. Dat is hét verhaal van het CDA.'

'We staan als Nederland aan de vooravond van een aantal enorme transitie. Op het gebied van wonen en bereikbaarheid, natuur en stikstof, energie en klimaat. In al die transitie spelen provincies een sleutelrol. Het gaat daarbij om de toekomst en bestaanszekerheid van enorm grote groepen van onze bevolking. In campagnetijd moeten we zorgen dat die thema's die spelen binnen een provincie goed voor het voetlicht worden gebracht. Provinciale politiek gaat over herkenbare zaken en de bestuurders zijn mensen die dichterbij de eigen situatie van de kiezer staan. Ik heb zin in de campagne. Op naar een goede uitslag!'

Procedure kandidaten Eerste Kamer geopend

Het CDA zoekt kandidaat-Senatoren!

Volgend jaar vinden de Eerste Kamerverkiezingen plaats. Op 30 mei 2023 zullen de leden van de Provinciale Staten hun stem uitbrengen op de kandidatenlijsten voor de Eerste Kamer. Vanaf 1 juli tot 14 september kunnen leden die interesse hebben solliciteren voor de kandidatenlijst van het CDA. Belangrijk dat het CDA zich ook hier een

brede volkspartij toont. Dit vraagt aandacht voor een lijst waarop alle geledingen vertegenwoordigd zijn. Met bijzondere aandacht voor de volgende expertises: fiscaliteit, financiën, recht, internationaal, sociale zaken en volksgezondheid.

MEER INFO & SOLLICITEREN?

cda.nl/eerste-kamerverkiezingen-2023

TERUGBLIK EPP CONGRESS 31 MEI & 1 JUNI 2022

Tekst **Herman de Vries, Lucille Werner,**
JP Colenbrander en Ymkje Meijer
Fotografie EPP

Een historisch congres vanwege de grootsheid, maar ook vanwege de geopolitieke situatie door de oorlog in Oekraïne op dit moment. Samen stonden we stil bij deze tragische oorlog en spraken we onze steun uit aan Oekraïne. De Oekraïense songfestivalwinnares (2004) Ruslana verzorgde een indrukwekkend optreden, en met o.a. een film en een minuut stilte betuigden wij onze steun aan het Oekraïense volk.

AFSCHEID TUSK & WELKOM WEBER

We namen onder grote dank afscheid van de President van de EPP Donald Tusk. En we feliciteren zijn opvolger Manfred Weber met zijn verkiezing en wensen hem veel succes. Felicitaties ook voor onze Esther de Lange die tijdens dit congres opnieuw werd gekozen als vicepresident van de EPP. Veel succes Esther!

EEN TROTSE HOST

Als CDA zijn we trots dat we het EPP Congress in Rotterdam mochten hosten. We kijken terug op een fantastisch congres. Via een inspirerende Dutch Experience hebben wij een aantal innovatieve Nederlandse bedrijven op de kaart gezet. Daarnaast werden diverse side events georganiseerd.

*EPP Congress in AHOY
Op 31 mei en 1 juni vond het EPP
Congress plaats in AHOY te Rotterdam.
Meer dan 2000 leden van de EPP-familie
kwamen samen om elkaar te ontmoeten,
en met elkaar te spreken over de toekomst
van de christendemocratie en een visie
op Europa te bepalen.*

SPEECHES HANS HUIBERS, JAN PETER BALKENENDE EN WOPKE HOEKSTRA

Onder de diverse sprekers waren partijvoorzitter Hans Huibers, oud-premier Jan Peter Balkenende en partijleider Wopke Hoekstra, Hun speeches delen wij graag met u:

Scan deze QR-CODE
voor de speech van
Hans Huibers

Scan deze QR-CODE
voor de speech van
Jan Peter Balkenende

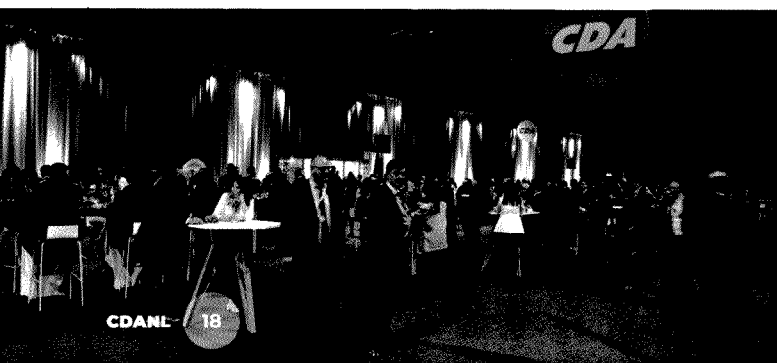
Scan deze QR-CODE
voor de speech van
Wopke Hoekstra

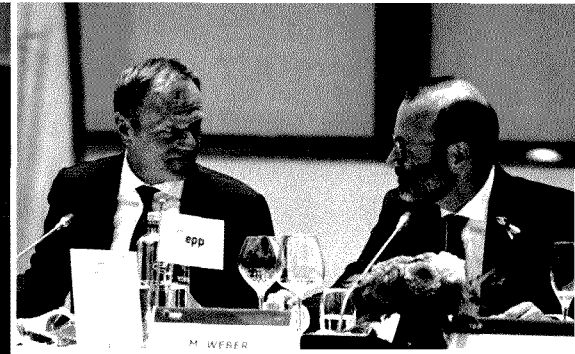

VREDE, VRIJHEID EN DEMOCRATIE

Laten we met elkaar onze waarden beschermen. Ieder heeft de taak om zich in eigen land, in Europa en wereldwijd in te zetten voor vrede, vrijheid en democratie. Voor nu en voor de volgende generaties.

#WeStandWithDemocracy

LUCILLE WERNER

PRESENTATOR EPP CONGRESS

Een nieuw publiek

Voor even was ik terug in mijn oude rol, als presentator van het EPP Congress in Ahoy: twee dagen lang meer dan tachtig sprekers aan- en afkondigen. Aan podium-ervaring geen gebrek, maar wel een nieuw publiek: de Europese CDA-familie. Ik wist niet dat deze zo groot was! Met familie-leden met niet altijd de makkelijkste namen: wat te denken van Lumir Abdixhiku of Riu Rio? Gelukkig was ik door de EPP uitstekend voorbereid en kon ik ook tijdens het congres rekenen op geweldige ondersteuning. Een aantal sprekers kende ik al, zoals – natuurlijk – onze eigen Wopke Hoekstra, Hans Huibers, Jan Peter Balkenende en Esther de Lange. Met veel anderen was het – voor mij – de eerste kennismaking. Neem bijvoorbeeld Manfred Weber, Roberta Metsola en Ursula von der Leyen. Mooi om hen in actie te zien. En hulde aan alle vrijwilligers van Team CDA die het congres mogelijk hebben gemaakt. Een mooi visitekaartje voor onze partij!

HERMAN DE VRIES

COÖRDINATOR TASKFORCE

Het CDA heeft zich van zijn beste 'can-do-kant' laten zien

De organisatie van het congres had twee doelen meegekregen van het landelijk bestuur.

Primair hadden we als co-organisator de opdracht om in samenwerking met de EVP het congres organisatorisch goed te laten verlopen.

Geen geringe verantwoordelijkheid wanneer je het lijstje met deelnemers ziet:

9 Europese staatshoofden en premiers, 5 vice-premiers, 8 EU-commissarissen, 172 leden van het Europees Parlement, 800 speciale gasten van de aangesloten partijen, 75 vertegenwoordigers van waarnemers en geassocieerde partijen, 200 mensen van de internationale pers en meer dan 300 medewerkers, crew en vrijwilligers... etc!

Aan ons de opdracht om oa. te voorzien in vervoer vanaf de luchthaven, treinstations, de informatievoorziening, tal van bilaterale netwerkmogelijkheden en de veiligheid van de mensen. Daarnaast organiseerden we een groot diner voor 1.300 gasten aan het slot van de eerste congresdag. Dit werd mede gesponsord door de Eduardo Frei Foundation.

Tevens wilden we de innovatiekracht van Nederland tonen. Een heuse beursvloer werd ingericht waar maar liefst 17 bedrijven/organisaties aan deelnamen die zich bezighouden met nieuwe technologie en voor Europa heel

interessante attractieve partners zijn. Hiermee gaven we de local touch aan het event.

Het tweede deel van de opdracht was het congres te benutten om ons eigen verhaal verder vorm te geven. Als CDA hebben we aan de basis gestaan van de Europese samenwerking. Op dit kantelpunt in de Europese geschiedenis willen we de verantwoordelijkheid nemen. Alle geledingen binnen de partij hebben intensief samengewerkt om via de drie speechmomenten (zie het begin van dit artikel) een geïntegreerd verhaal neer te zetten. Hiermee is de visie van het CDA op het Europa in deze onstuimige tijd verder vormgegeven.

De organisatie kijkt met voldoening terug op het event. De doelstellingen zijn ruimschoots behaald. En natuurlijk blijf je als organisatie altijd de verbeterpunten zien.

De samenwerking met de EPP was schitterend. De medewerkers van het partijbureau in Den Haag en Brussel hebben maanden intensief met elkaar opgetrokken. De band was goed en is verder verdiept. Ook dat geeft veel energie. Daarnaast is het een *once in a lifetime experience* geweest om het grootste politiek internationaal congres in Nederland te mogen organiseren. *En last but not least* de vrijwilligers. Er zijn rond de 120 vrijwilligers in touw geweest voor dit congres. Ze stonden er bij de opvang op Schiphol tot ontvangst bij de registratiedesk. Daarmee heeft het CDA zich van zijn beste 'can do-kant' laten zien.

COLUMN ESTHER

Volg Esther de Lange
via estherdelange.nl

Uitgestoken hand

“Alles van waarde is weerloos”, deze bekende dichtregel van Lucebert prijkt hoog op een gevel aan de Rotterdamse Blaak. Toen de Europese Volkspartij onlangs in Rotterdam bij elkaar kwam, waren de gedachten van velen bij Oekraïne en leken deze dichtregels relevanter dan ooit.

Op 24 februari keerde de oorlog immers terug op het Europese continent. Onze Europese waarden - vrijheid, democratie, mensenrechten - stonden in één klap onder grote druk. Nu er aan de buitengrenzen wordt 'gespeeld' met onze vrijheid, wordt voor velen pas duidelijk hoe kwetsbaar onze Europese waarden en normen zijn. *‘Eerst als het is, is het ernst’*. In het Europees Parlement is dit dagelijks voelbaar - ook op persoonlijk vlak. Zo hebben veel Poolse collega's Oekraïense vluchtelingen in huis en hebben medewerkers een grootschalige inzamelingsactie opgezet.

En ondertussen vechten degenen die achterbleven dag in dag uit voor deze vrije waarden. Wij belijden ze met woorden; zij strijden ervoor in loopgraven. En wanneer vanuit die moedige strijd de vraag komt “horen ook wij bij de Europese familie?”, dan kun je reageren met lange procedurele antwoorden of met een uitgestoken hand. Natuurlijk zijn we als CDA terughoudend in het uitdelen van EU-lidmaatschappen, we weten maar al te goed dat het een lange weg zal zijn. Maar in tijden van oorlog, waarbij de Oekraïners de Europese vrijheid letterlijk met hun leven betalen, past de hoop van een warme uitgestoken hand in plaats van de kilte van een procedureel antwoord. Afgelopen maand hebben we in een resolutie de Europese Raad opgeroepen Oekraïne de kandidaat-status te verlenen en de Raad van regeringsleiders heeft daarmee ingestemd. Die uitgestoken hand, het aanraken van onze mede-Europeanen in Oekraïne, was het enige juiste signaal. Misschien is dat wel wat Lucebert bedoelt wanneer hij vervolgt: *“Alles van waarde is weerloos - wordt van aanraakbaarheid rijk en aan alles gelijk...”*.

JP COLENBRANDER

VRIJWILLIGER

Unieke kans

Om half 7 's ochtends kwam het vrijwilligersteam binnengedruppeld in Ahoy. Het is altijd leuk om je partijgenoten weer te zien, zeker na een lange coronaperiode. Het bijzondere aan dit congres was dat je echt een kijkje in de keuken van het EPP kreeg. Tussen je shifts kon je overal rondlopen. Als crew liep je dus losjes tussen de Europese leiders door, een unieke kans!

Het 'stemteam' was ingedeeld in de plenaire ruimte en het belangrijkste was dat de stemmen werden geteld en doorgegeven aan het stemhoofd. Een belangrijke taak en soms best hectisch, zeker als de delegaties tijdens het stemmen nog moesten overleggen of ze voor of tegen een amendement moesten stemmen.

Als CDA mogen we trots zijn op de samenwerking met ondernemers, de gemeente Rotterdam, en Ahoy. We hebben een flitsend Nederlands visitekaartje afgegeven aan de rest van onze Europese vrienden. Dat de CDA-leden van jong tot oud vrijwillig bijdragen om zo'n evenement in goede banen te leiden, is iets om heel trots op te zijn. Daar moeten we zuinig op zijn!

Wil je ook helpen als vrijwilliger bij CDA-events? Kijk dan op:
cda.nl/partij/doe-mee/vrijwilliger

JONGE WETHOUDERS *Aan de slag voor de samenleving*

Tekst **Ymkje Meijer**
Fotografie **Eigen archief**

ANOUK HUIJS WETHOUDER BEESEL

Voor **Anouk (28)** wethouder werd was zij vier jaar raadslid en daarvoor vier jaar commissielid. In het dagelijks leven was zij teamleider op een basisschool en daarvoor leerkracht. 'Ik ben geboren en getogen in Beesel. Ik ben daar opgegroeid en heb er een super fijne jeugd gehad, en alles wat ik nodig had was er. Dat gun ik de komende generaties ook en daarom ben ik op mijn 18e commissielid geworden.'

Hoe bevalt het wethouderschap? 'Heel goed. Ik heb een hele diverse baan met een diverse portefeuille: jeugd, jeugdzorg, onderwijs, sport en gezondheid, economische zaken en wonen. 'Met onderwijs en jeugd heb ik affiniteit door mijn eerdere werk. Maar ik word ook heel enthousiast van portefeuilles die wat verder van mij weg leken te staan.'

Waarom het CDA? 'Het CDA omdat ik mij heel erg kan vinden in de basisprincipes en levenshouding van het CDA. Die normen en waarden vormen wat mij betreft de basis voor de Nederlandse samenleving. Naar die basis mogen we wat mij betreft wel wat meer terug.'

Hoe staat het er in Beesel voor met het woondossier? 'Iedereen die betrokken is bij het woondossier staat startklaar, beseft dat er een taak te volbrengen is en voelt de grote noodzaak. Er is een gedeelde drijfveer. Levensloopbestendige woningen, starterswoningen en flexwoningen (voor

Eerste periode als wethouder
Jong, vrouw en beiden onlangs gestart aan hun eerste periode als wethouder in de gemeente waar zij geboren en getogen zijn. Wat is hun drijfveer, hoe kijken zij terug op de gemeenteraadsverkiezingen en welke kansen zien zij voor de toekomst?

spoedzoekers) vragen in het bijzonder de aandacht, ook in kader van inwonersparticipatie. We moeten zorgvuldig naar trajecten kijken. En scherp kijken of er voor de gemeente mogelijkheden zijn om een proces zo in te vullen dat het sneller gaat en of er onnodige drempels zijn die kunnen worden weggenomen. Een ander belangrijk punt is dat we nog zoekende zijn naar de meest passende locaties.'

Hoe kijk je terug op de gemeenteraadsverkiezingen? 'Ik vond de campagnetijd fantastisch. Ik was voor de eerste keer lijsttrekker. Dat was spannend en nieuw, maar ging gepaard met een enorme drive om het beste uit je club te halen. We hebben iets gewonnen en zijn de grootste partij in zetelaantal geworden. Met ons lokale CDA-geluid wisten we inwoners te bereiken en te raken. Een belangrijke missie ligt er ten aanzien van het opkomstpercentage. We moeten achterhalen wat de reden voor mensen is om niet te gaan stemmen, en daarop inzetten. En we moeten landelijk en lokaal iets doen om de politiek weer aantrekkelijk en toegankelijk te maken door veel meer de successen uit te vergroten die de gemeente bereikt heeft. Eén van onze drie dorpskernen was toe aan een upgrade. We hebben als gemeente budget beschikbaar gesteld om een grasveldje in het centrum van de kern in samspraak met de inwoners om te bouwen tot een parkje. Mensen voelen zich super verantwoordelijke en het parkje is het bruisende hart van de kern geworden. We moeten politiek naar buiten brengen en niet in raadszaal blijven hangen. Een goed geslaagd vorig project kan het vertrouwen dat we ook van andere zaken met elkaar iets moois kunnen maken doen

toenemen. Daarnaast is het belangrijk om jongeren te betrekken bij de politiek. Wij hadden veel jongeren op de lijst, van 30 kandidaten, stonden in de top 15 vijf kandidaten tussen 20 en 29.'

Wat wil je de komende vier jaar bereiken?

'Dat er een nieuwe school gebouwd wordt in één van de dorpskernen. De locatiekeuze ligt nog voor. Daarnaast is het nodig om op korte termijn te bouwen. Er is schaarste en jongeren trekken naar de stad. Dat is niet wenselijk. En het opstellen van een economische uitvoeringsagenda voor bedrijven. Luisteren en meedenken in wat de wensen zijn en hoe het beter kan.'

DAPHNE DE KRUIFF WETHOUDER WOUDENBERG

Daphne (26) is geboren en opgegroeid in Woudenberg en heeft er, met onderbrekingen voor studie en reizen, haar hele leven gewoond. 'Woudenberg was altijd mijn plek om terug te komen. Door een zeer lastige huizenmarkt ben ik verhuisd naar Amersfoort, daar blijf ik samen met mijn verloofde voorlopig nog even wonen. Voor ik wethouder werd werkte ik bij de Rabobank en hield mij bezig met het financieren van ondernemers. Ik heb economie in mijn portefeuille en neem mijn ervaring mee in mijn werk.' Naast economie bestaat haar portefeuille uit: recreatie en toerisme, mobiliteit, milieu en afval, sport, energietransitie en burgerparticipatie. 'Veel maar heel leuk en divers. Ik vind de combinatie van portefeuilles heel mooi.'

Wat heeft je naar de politiek getrokken?

'Politiek was heel bekend voor mij. Mijn vader en overgrootvader waren ook wethouder in Woudenberg. Vier jaar geleden heb ik samen met vier anderen besloten een plaatselijke CDJA-afdeling op te richten. We stelden ons de vraag: 'Wat gaan wij voor Woudenberg doen?' De afdeling is een groot succes, we hebben veel actieve leden. Naast het CDJA in Utrecht-stad zijn wij de enige CDJA-afdeling in de provincie. Vanuit de afdeling werd ik lid van het bestuur en vervolgens kwam de vraag of ik kandidaat wilde zijn voor de Provinciale Statenverkiezingen. Ik had net een nieuwe baan dus wilde wel op de lijst, maar niet verkiesbaar. Na

de verkiezingen ben ik commissielid in de Staten geworden. Daarna ben ik gevraagd als wethouder.'

Hoe kijk je terug op de gemeenteraadsverkiezingen?

'Er was toen nog niet bekend dat ik kandidaat-wethouder was, maar ik was sowieso volop betrokken. Voor het CDA was het best een uitdaging, want we hadden ook te maken met de landelijke perikelen. We hebben ervoor gekozen echt een lokale campagne te draaien en de fractie had zich de afgelopen periode in de oppositie heel hard ingezet. Dit bleek een succesvolle combinatie. We hebben bij de verkiezingen geen zetels verloren. We voerden campagne met een hele actieve groep met jongeren en ouderen, het was een leuke energieke periode. De lijst bestond voor 25% uit jongeren onder de 30.'

Hoe ziet de toekomst eruit van het CDA

Woudenberg? 'We hebben een ontzettend actieve afdeling. Raadsleden, bestuur, jongerenafdeling en een grote groep schaduwfractieleden. Er is iemand uit Woudenberg betrokken bij het schrijven van het provinciale verkiezingsprogramma. We kunnen een belangrijke rol in Woudenberg spelen omdat onze groep zo divers is. Iedereen is welkom, dat vind ik ontzettend mooi aan onze partij en dat wordt in Woudenberg wel gewaardeerd.'

Hoe kijk je naar de toekomst van het CDA?

'Onlangs mocht ik een pitch doen over jongeren onder de 35 over wat belangrijk is. We moeten duidelijker maken wat echt belangrijk is en waar we voor staan. Dat heb ik gemist, de perikelen hebben de overhand genomen. Dat is zonde, we moeten lef tonen en heldere keuzes maken. We hebben zoveel kundige mensen waarmee we veel meer kunnen bereiken.'

Wat doe je om jongeren te overtuigen politiek actief te worden?

'Je hebt heel veel mensen met een mening, die ergens iets van vinden. In de politiek kun je daar actief iets mee doen. Als je denkt iets beter te kunnen, wat regelmatig ook zo is, laat je dan horen. Ik probeer jongeren te stimuleren door te laten zien wat voor een actieve club we hebben, waar je leuke dingen kan doen, je mening wordt gehoord en veel kansen worden geboden. Ik doe het om iets voor de samenleving te betekenen en dat maakt het zo mooi.'

VROUW & POLITIEK

VN Vrouwenvertegenwoordiger Enaam:

'WILLEN WE GELIJKHEID ALS OUTPUT OF GELIJKHEID IN KANSEN?'

Tekst **Willemien Koning**,
voorzitter CDAV Internationaal

In voorbereiding op het EPP Women congres in Dublin sprak een delegatie van CDAV Vrouwen Internationaal met VN Vrouwenvertegenwoordiger 2022 Enaam Achmed Ali. In het gesprek stonden gendergelijkheid, klimaatverandering en digitalisering centraal.

Dat zijn ook de onderwerpen die de Nederlandse vrouwenvertegenwoordiger als focus heeft in de speech die zij voor de VN zal houden in oktober 2022. Er is één hoofdvraag volgens Enaam die in alle discussies een rol speelt: 'Willen we gendergelijkheid als output of gendergelijkheid in kansen? Welke optie je ook nastreeft, er is veel werk te verzetten in Europa en bij de VN.'

Bij het invoeren van Europees beleid rond digitalisering, duurzaamheid en het tegengaan van klimaatverandering zou vooraf een genderonderzoek moeten plaatsvinden, is een van de aanbevelingen die voortkwam uit het gesprek met de VN vrouwenvertegenwoordiger. Het blijkt dat

het nastreven van duurzaamheid vaak meer impact heeft op vrouwen dan op mannen. Zo leiden de hoge energieprijzen tot energiearmoede, waar vrouwen extra hard door getroffen worden. Met name alleenstaande vrouwen met kinderen en oudere vrouwen. Zij hebben verhoudingsgewijs een lager inkomen, oudere huizen, kunnen moeilijker in isolatie en andere maatregelen investeren en komen door de hoge energierekening in financiële problemen.

Ook duurzaamheid rond voedsel en de Green Deal lijkt genderongelijkheid tot gevolg te hebben. De stijgende voedselprijzen zijn voor velen haast niet op te brengen in samenhang met de andere prijsstijgingen. Ook dit lijkt meer impact te hebben op vrouwen omdat hun inkomen en hun pensioen nog steeds vaak op een lager niveau ligt dan bij mannen.

Op het digitaliseringsdossier wordt genderongelijkheid veroorzaakt doordat vrouwen in

COLUMN MARLIES

*Marlies Welschen is
voorzitter van het CDAV*

diverse landen lager opgeleid zijn dan mannen. 'Met name in ontwikkelingslanden is die kloof erg groot', aldus Enaam. Daarnaast is de ervaring van de VN Vrouwenvertegenwoordiger dat bij start-ups rond digitalisering slechts 10% van de bedrijven wordt opgezet door vrouwen en dat het voor vrouwen ook moeilijker blijkt om een financiering te krijgen dan voor mannen. Enaam werkt zelf als ontwikkelings-econoom bij de Rabobank op de afdeling duurzaamheid.

De inhoudelijke bespreking van genderbeleid rond de Green Deal en Digitalisering is bij het EPP Women congres in Dublin vooruitgeschoven naar de vergadering in Roemenië die in oktober zal plaatsvinden.

In Dublin is een nieuw bestuur gekozen voor EPP Women. De voorzittershamer werd door de Duitse Doris Pack na 21 jaar overgedragen aan de Roemeense Rozalia Biro. Ria Oomen, CDA Eerste Kamerlid, is opnieuw verkozen als penningmeester van EPP Women.

De Nederlandse Hillie van de Streek mag haar taak als Secretaris Generaal voortzetten. Daarnaast werden er zes nieuwe vice-voorzitters gekozen waaronder de Eurocommissarissen Mariya Gabriel en Dubravka Suica. Er was tijdens het congres veel aandacht voor de situatie in Oekraïne en een podium voor overleg met Virginia Dronova van de Oekraïense partij European Solidarity.

Dit najaar zwaai ik af als voorzitter van CDA Vrouwen. Een moment om terug te kijken op een bijzondere periode met ontzettend veel onrust in de partij waar ook nog een pandemie overheen kwam. Ik hou ervan om mensen te ontmoeten en op pad te gaan, dus dat digitale leven was wel even wennen.

Wat hebben we met ons bestuur bereikt? We gingen en gaan voor een eigentijds en bloeiend netwerk van CDA vrouwen (waar mannen ook altijd welkom zijn), een stevige stem in het politieke debat wanneer het om zaken gaat die (vooral) vrouwen aangaan en het positioneren van vrouwen in de politiek en in onze partij in het bijzonder. En dan zijn er toch aantal zaken waar we trots op mogen zijn. Voor tijdens en na de coronacrisis hebben we elkaar vaak ontmoet, live of via het scherm. We hadden boeiende sprekers en gasten waaronder de kandidaat partijleiders, (kandidaat)Kamerleden, ministers, staatssecretarissen, wetenschappers en ervaringsdeskundigen. Het vrouwenquotum is er gekomen. We hebben carrièredagen georganiseerd, soms algemeen, maar ook bijvoorbeeld specifiek voor het burgemeesterschap. De top tien op de lijst voor de Tweede Kamerverkiezingen had een 50-50 verdeling vrouw/man. De rest van de lijst bijna 40% vrouwen.

We hebben onze stem duidelijk laten horen en onze bestuurlijke positie bestendig. Bestuurlijk is dat helaas nog steeds noodzaak. Zo is het aantal vrouwelijke provinciale voorzitters nog altijd nul. We werken hard aan een stevig en professioneel bestand van vrouwen, zodat we uitstekend zicht hebben op hun capaciteiten en ambities. We kunnen dan snel schakelen en matchen voor de verschillende posities binnen het CDA, bestuur en politiek.

Valt er dan nog wat te winnen? Jazeker! Heel veel. We hebben, ook door de schrale aanwas van nieuwe leden, een veel te kleine poel waaruit gevist kan worden. We moeten niet blijven hangen in het oude partijkader, maar plaats van vernieuwing en aanpassing aan gewijzigde electorale omstandigheden. Laten we als partij nog meer werk maken van professioneel HR-beleid, dat ook mensen van buiten de politiek aanmoedigt zich kandidaat te stellen. Het CDAV werkt daar graag aan mee!

Ria Oomen penningmeester EPP Women

TWEE PUBLICATIES VAN HET WI **'Gezond leven' en 'Een ongekend begin'**

Tekst **Gezond leven** - Gerard Adelaar /
Een ongekend begin - André Poortman

Onlangs verschenen er twee rapporten: 'Gezond leven' en 'Een ongekend begin'. Belangrijke onderwerpen ook voor onze leden. Graag nemen wij u dan ook mee in het werk van het WI. De auteurs Gerard Adelaar en André Poortman, beiden medewerker WI, vertellen u graag meer.

OP NAAR EEN GEZONDE VOEDSEL-CULTUUR

In het rapport 'Gezond leven' pleit het WI voor een gezonde levensstijl als gemeenschappelijk goed.

Moet er een patatverbod komen voor minderjarigen? Dit idee deed in april veel stof opwaaien. Het zou uit de koker komen van het WI. Maar het woord patat of friet komt in het rapport over gezond leven niet voor. Wel staat in het rapport: 'overweeg (!) een minimumleeftijd

voor fastfood'. Deze zin staat in de context van afspraken met fastfoodketens. De maatregel is een laatste stok achter de deur, voor het geval de gewenste verandering niet van marktpartijen zelf komt. Het is een van de vele voorstellen van het WI.

WELVAARTSZIEKTEN

Waarom dit advies over gezond leven? Omdat het lichaam in onze maatschappij is verwaarloosd. Zo is de helft van de Nederlanders te zwaar. Als niets verandert, zal dat in 2040 twee derde van de volwassenen zijn. Ook andere 'welvaartsziekten'

*Het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA (WI)
Een helder CDA-verhaal is belangrijk, daarom wordt er voortdurend visie ontwikkeld. Het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA (WI) is als onafhankelijke denktank verbonden aan het CDA. Zij bestudeert bijzondere vraagstukken om daarmee bij te dragen aan de christendemocratie, de politiek en de samenleving.*

grijpen om zich heen. Denk aan hart- en vaatziekten en vormen van kanker. Er zijn kinderen die ouderdomssuiker krijgen. En zonder welvaartsziekten had corona minder heftig om zich heen gegrepen. Het ziekteverloop is bij mensen met welvaartsziekten meestal ernstiger dan bij anderen. Zo belangrijk is gezond leven. Het aanbod van ongezond eten en drinken is sterk bepalend bij dergelijke ongezondheid, evenals bijbehorende reclames. Ook bewegen we te weinig. De op zich terecht aandacht voor bewegen kan afleiden van eten en drinken. Daarom focust dit rapport op eten en drinken.

BETUTTELING

'Preventie' is voor politici en beleidsmakers een toverwoord. Ten onrechte. Preventie gaat over het voorkomen van ziekten. Daarvoor worden programma's opgetuigd en experts te hulp geroepen. Preventie is betutteling. Bovendien is het momenteel een excuus om het grootste deel van ongezond aanbod van eten en drinken doodleuk te laten bestaan.

GEZONDE VOEDSEL-CULTUUR

Gezond leven is wezenlijk anders dan preventie. Het betekent dat mensen voor zichzelf en voor anderen zorgen. Hoe mooi is dat! Gezond leven houdt in dat onze levensstijl aansluit bij onze lichamelijke en psychische aanleg. De voorstellen in het rapport hebben als doel om te komen tot gezond leven als gemeenschappelijk goed en een gezonde voedselcultuur. Daarbij past dat marktpartijen zich gedragen als verantwoord deel van de samenleving. Een goede voedselcultuur vertelt mensen wat goed is voor lichaam en geest. Daarbij

horen zeker bewustzijn en karaktervorming (en het lezen van dit rapport). Maar niet alleen de persoonlijke inspanning is belangrijk. Ook een beweging van de samenleving is nodig om dat gezonde leven tot een gemeenschappelijk goed te maken. Als we een gezonde voedselcultuur willen vormen, zullen we ongezond eten en drinken en reclames daarvoor ook willen beperken.

Hieraan wil het WI bijdragen met het rapport. Een stroom aan media-aandacht heeft ons geholpen bij een breed gesprek in de samenleving. Dat is mooi. Op naar een gezonde voedselcultuur.

EEN ONGEKEND BEGIN

Nieuw WI-rapport roept op tot ethische reflectie op embryowet

Het modifieren van DNA, kweken van embryo's voor onderzoek, het kweken van menselijke organen in dieren: het zijn enkele medisch-technologische ontwikkelingen die de komende jaren nadrukkelijk op de politieke agenda staan en om christendemocratische reflectie

vragen. Voor veel mensen die lijden aan ziektes of beperkingen bieden de ontwikkelingen in de biomedische wetenschap perspectief. Maar moet alles wat kan?

De ontvangst van nieuw leven is doorgaans gelukkig een vreugdevolle gebeurtenis. Maar soms ook loopt het anders. Het kan zijn dat stellen niet kunnen komen tot een natuurlijke bevruchting of dat mensen lijden aan genetische ziektes, die ze niet willen doorgeven aan hun kinderen. Die pijn en zorgen zijn invoelbaar.

De huidige medische technologie is tot veel in staat. De ontwikkelingen gaan snel. Zo kunnen via selectie op genetische afwijkingen gezonde embryo's teruggeplaatst worden zodat de ziekte niet van ouder op kind doorgegeven hoeft te worden.

TWEE DOELEN

Dit rapport, met als titel *Een ongekend begin. Technologie en ethiek bij het begin van het leven*, heeft twee doelen. Ten eerste wil het een ethisch,

christendemocratisch kader ontwerpen om nieuwe, technologie rond het begin van het leven zinvol te kunnen wegen. Ten tweede draagt het voorstellen aan om de medische technologie te kunnen normeren. Want de potentie van de technologie moet altijd worden afgewogen tegen andere waarden: de bescherming van het leven in zijn vroegste vorm, de waarde van een samenleving waar lijden een plek mag hebben.

VIJF ONTWIKKELINGEN DIE AANDACHT VRAGEN

Het WI-rapport bespreekt vijf ontwikkelingen die de komende tijd politieke en maatschappelijke aandacht vragen: het kweken van embryo's voor onderzoek naar het voorkomen van ernstige erfelijke aandoeningen, onderzoek naar het gebruik van kunstmatige embryostructuren worden gebruikt voor onderzoek, kiembaanmodificatie in het geval van ernstige erfelijke overdraagbare aandoeningen, geslachtskeuze bij dragerschap en het kweken van menselijke organen in dieren.

Het rapport bepleit grote terughoudendheid bij onderzoek met menselijk weefsel. Wel wordt bepleit om het speciaal kweken van zygotes (menselijke cellen in de vroegste embryonale fase) onder strikte voorwaarden toe te staan. Daarmee kunnen technologieën als kiembaanmodificatie verder onderzocht worden op het herstellen van erfelijk overdraagbare ziektes. Dit onderzoek mag zich echter alleen richten op afwijkingen die tot ernstige ziekten leiden. Alle bewegingen naar 'wensgeneeskunde' en 'designerbaby's' moeten worden voorkomen en afgewezen.

IN GESPREK MET LEDEN

Dit rapport zal worden besproken met leden van het CDA. Na de zomer zal er een ledenbijeenkomst of een deelsessie bij het najaarscongres worden georganiseerd. Op deze manier wil het WI samen met CDA'ers het christendemocratisch perspectief op medische ethiek aan het begin van het leven vernieuwen en aanscherpen.

MEER LEZEN?

De rapporten zijn te downloaden via de website van het WI

VANUIT DE ORGANISATIE **PARTIJNIEUWS**

- cda.nl
- [kiescda](https://www.facebook.com/kiescda)
- [cdavandaag](https://twitter.com/cdavandaag)
- [cdavandaag](https://www.youtube.com/cdavandaag)

LEDENVOORDEEL
Speciaal voor u gratis naar het Nederlands Watermuseum in Arnhem!

Wij verloten entreekaarten van dit interactieve museum

Het Nederlands Watermuseum is een écht doe-museum waar u van alles te weten komt over onder andere dijkbeheer, drinkwater, de hoeveelheid water in ons lichaam en hoe het rioleringsstelsel werkt. Kinderen kunnen er lekker met water spelen en leuke proefjes doen. **Kortom, een spetterend dagje uit voor het hele gezin!**

Per lid maakt u kans op maximaal 4 gratis kaarten (2 voor volwassenen en 2 voor kinderen tot en met 12 jaar) van dit unieke museum. Het enige dat u hoeft te doen is een bericht sturen dat u mee wilt doen aan de verloting **voor 23 juli** aanstaande via de mail naar **Carina Hoff**, carina.hoff@cda.nl of via een kaartje naar CDA, Antwoordnummer 1700, 2501 WB in Den Haag. Alleen de winnaars krijgen bericht.

Ter informatie: Acceptgirokaart verdwijnt
Currence, producteigenaar van de acceptgiro, heeft besloten in 2023 definitief te stoppen met de acceptgiro. Dit heeft gevolgen voor CDA-leden die de contributie op deze wijze betalen. Vanaf komend contributiejaar ontvangt u een betaalverzoek zonder acceptgirokaart. Voor het doen van de betaling gebruikt u het overschrijvingsboekje van uw eigen bank of uw digitale bankomgeving.

Andere manieren om te betalen

De meest makkelijk manier is overstappen op automatische incasso. Bij deze betaalwijze ontvangt u een korting en kunt u kiezen voor betaling per maand, kwartaal of jaar. Een formulier automatische incasso is op te vragen bij de ledendesk via leden@cda.nl of per telefoon 070-34 24 888 (tussen 9.00 en 12.30 uur). U kunt er ook voor kiezen om het betaalverzoek per mail te ontvangen. Als u uw mailadres en contactgegevens doorgeeft aan de ledendesk (leden@cda.nl) dan maken zij dat graag voor u in orde.

SAVE THE DATE
12 Provincieën Diner
5 november 2022

SAVE THE DATE **12 PROVINCIEËN DINER** **5 NOVEMBER 2022**

In februari 2019 organiseerden we het eerste 12 Provincieën Diner, waarmee we geld inzamelden voor de provincies voor de verkiezingen voor Provinciale Staten en Waterschappen. We willen het succes van dat benefietdiner minimaal evenaren.

Op 5 november zal daarom aansluitend aan het Partijcongres voor de tweede keer het 12 Provincieën Diner georganiseerd worden. Onder het genot van een driegangendiner kunt u netwerken, genieten van het nodige entertainment en luisteren naar korte interviews met prominenten. Daarnaast zal er weer een veiling met bijzondere items en activiteiten plaatsvinden. Dit alles ten bate van de provinciale campagnekas van uw keuze.

Kortom noteer zaterdag 5 november alvast in uw agenda voor een gezellige, inhoudelijke én ontspannende CDA-dag. Voor meer informatie en aanmelden ga naar cda.nl/12provincieëndiner2022

CDA

Save the date!

CONGRES

Zaterdag 5 november 2022

SAVE THE DATE **PARTIJCONGRES** **5 NOVEMBER 2022**

Op 5 november a.s. vindt het najaarspartijcongres plaats. Thema van het congres is 'minder ik, meer wij'. Veel mensen zijn klaar met 'ieder voor zich' en 'eerst ik en misschien ooit jij'. Polarisatie en tweedeling werken alleen maar destructief. Niemand is gebaat bij een samenleving waarin respect voor de waarheid afneemt en de verschillen tussen groepen steeds groter wordt.

Het Congres van 5 november 2022 draait daarom niet om 'ik of jij', maar om 'meer wij'. 'Meer wij', dat is kiezen voor meer solidariteit en saamhorigheid,

als antwoord op het egoïsme en het geschreeuw van enkelen. Nederland is van ons allemaal en alleen samen kunnen we Nederland nog mooier, eerlijker en sterker maken.

In vele, afwisselende sessies en korte plenaire momenten gaan we in op dit thema. Afwisselend qua inhoud, maar ook qua werkvormen. Op ludieke wijze gaan we met elkaar het gesprek aan. Doet u mee?

Stemrecht

Wilt u stemmen tijdens het partijcongres, dan dient u uiterlijk op 10 september 2022 lid te zijn geworden én moet u bij aanvang van het congres aan uw contributieverplichting hebben voldaan.

Resoluties

Zoals altijd kunnen er bij het congres ook weer resoluties ingediend worden. Dit kan t/m donderdag 20 oktober 10.00 uur via resoluties@cda.nl

Meer info en aanmelden

Noteer 5 november vast in uw agenda. Vanaf half september gaat de website cda.nl/partijcongres open en leest u alles over het programma, de locatie en aanmelden.

SCAN DEZE QR-CODE
VOOR MEER INFO!

'Kijken vanuit de ander'

Dag van de Christendemocratie

Op 2 juli vond in Nijkerk de tweede Dag van de Christendemocratie plaats. Het centrale thema was de coöperatieve samenleving: Kijken vanuit de ander.

Tekst Ymkje Meijer | Fotografie Janneke Walpot

Politieke partijen onderscheiden zich door hun eigen visie op het gemeenschappelijk goed. In de politiek lijkt deze inhoudelijke discussie echter plaats te hebben gemaakt voor een debat dat gebaseerd is op vijanddenken, cancelen en het onderbuikgevoel. Politieke partijen lijken meer gericht op de achterban dan op het algemeen belang. Hoe kunnen we voorkomen dat de politieke vertegenwoordiging zich tegen 'anderen' keert en niet meer in dienst staat van het algemeen welzijn? Wat is de gemeenschapversterkende rol van de politiek? En: wat is de rol van het CDA? Kortom: hoe krijgen we weer zicht op de samenleving als ons gemeenschappelijk huis?

De christendemocratie heeft altijd hoopvolle, samenbindende perspectieven voor volgende generaties willen ontwikkelen. Vanuit deze gedachte werden verschillende onderwerpen vanuit het centrale thema van de coöperatieve samenleving verkend en bediscussieerd.

WOPKE HOEKSTRA:

Er was een mooi programma opgesteld met diverse sprekers waaronder: onze partijleider Wopke Hoekstra, de voorzitter van de Belgische christendemocratische partij CD&V Sammy Mahdi, filosoof en psychiater Damiaan Denys, Pauline Calmaz, directeur stichting Netwerk Nieuw Rotterdam, delegatieleider EVP-fractie Esther

COLUMN MIRJAM

Volg Mirjam Sterk via
dutchieindc.worldpress.com

de Lange, voorzitter Tweede Kamerfractie Pieter Heerma, Tweede Kamerlid Henri Bontenbal en oud-minister Ernst Hirsch Ballin. De presentatie was in handen van Tijs van den Brink.

PIETER HEERMA:

Je moet als politicus niet bij elk probleem denken 'hoe ga ik dit oplossen', je kunt je beter afvragen: 'hoe stel ik de samenleving in staat om dit samen op te lossen'

Tijdens de dag werden naast het plenaire deel ook diverse side events georganiseerd. Een dag vol inspiratie, inhoudelijke discussie en ontmoeting. Met nieuwe energie blijven wij bouwen aan de samenleving als ons gemeenschappelijk huis.

Pieter Heerma:

ESSAY OVER DEMOCRATIE, EMPATHIE EN WEDERKERIGHEID

In de aanloop naar de tweede Dag van de Christendemocratie schreef Pieter Heerma, fractievoorzitter van de CDA Tweede Kamerfractie, een essay over democratie, empathie en wederkerigheid. Het centrale thema is de vraag hoe we onze democratie overeind houden in een tijd van grote veranderingen, polarisatie en individualisme.

Deze dynamiek heeft ook zijn weerslag op onze samenleving. We zien toenemende onzekerheid en een groeiend wantrouwen. Het idee dat ieder-voor-zich een betere samenleving oplevert is onjuist. Een sterke samenleving is gebaseerd op empathie, wederkerigheid en verantwoordelijkheid. In een coöperatieve samenleving is samenwerken de norm.

Minder ik, meer wij is een positieve visie op een gezamenlijke toekomst.

**LEES HIER HET ESSAY
VAN PIETER HEERMA**

Verdeeldheid tegengaan

Terwijl ik het debat in de Provinciale Staten volg, lees ik op Twitter over de ontboezemingen van een medewerker van het Witte Huis. De president zou volgens haar verklaring voor de onderzoekscommissie in het Congres mee hebben willen doen aan de bestorming van het Capitool. Mijn tijd in Amerika heeft me geleerd me nergens meer over te verbazen. Ook niet hierover. Ik was erbij en veel wat ik om me heen zag ontrollen leek niet spontaan te gebeuren. Waarom zou je anders een kogelvrijvest, knuppels en helmen meenemen naar een toespraak van de president?

Die afgelopen jaren heb ik gezien waar polarisatie toe kan leiden. Het verlamt alles, zet groepen tegenover elkaar en leidt bovenal niet tot oplossingen waar de Amerikaanse samenleving zo om schreeuwt. Op het gebied van wapenwetgeving, abortus, gezondheidszorg, racisme. Ik heb armoede gezien en radeloze mensen gesproken. Mijn Amerikaanse vrienden zijn weinig optimistisch over de toekomst.

Voor mij was het reden om in januari mijn vinger op te steken toen Hanke Bruins Slot werd geroepen naar het kabinet. Onze tijd in Amerika zat er bijna op. Het gevoel drong zich steeds sterker op me in te willen zetten om de verdeeldheid tegen te gaan die ook in ons eigen land steeds meer zichtbaar werd.

En daarom zit ik nu als gedeputeerde in een vergadering van de Provinciale Staten van die prachtige provincie Utrecht in plaats van in Amerika bij mijn gezin. En spreek ik over de toekomst van het landelijk gebied met de boeren en al die anderen die daar al generaties wonen. Over hoe we ons een goed rentmeester tonen van de natuur in die gebieden en de mensen die er leven. Dat is absoluut geen gemakkelijke opgave. Nodig is het wel. Alleen samen komen we er.

Doe mee!

ZOMERPUZZEL

Streep alle woorden weg. Van de letters die overblijven kunt u een woord maken.

Stuur uw oplossing vóór 31 augustus 2022 naar redactie@cda.nl of *CDA Redactie, Postbus 30453, 2500 GL Den Haag*. Onder de juiste inzenders verloten wij vijf boekenbonnen van € 17,50. De oplossing van de vorige puzzel was 'Fijne kerstdagen en een gelukkig nieuw jaar'. De winnaars van de vorige puzzel zijn: J.Jansma, Joure; mw. R. Westerhof - Brouwer; mw. De Wit-Wijnja, Wieringerwerf; Etienne Giesen, Heerlen; Henk Polderman, Kapelle.

Doe mee
en win een
boekenbon van
€ 17,50!

K	C	U	G	T	N	E	T	Z	Z	S
A	A	I	I	Z	R	O	W	F	P	T
T	M	T	U	M	O	E	A	R	T	I
H	P	E	T	B	M	M	I	S	A	K
E	I	T	G	M	I	N	E	N	A	S
D	N	E	E	L	G	E	E	R	M	T
R	G	N	I	P	F	R	R	R	I	O
A	N	E	L	E	D	N	A	W	L	F
A	E	A	V	D	E	B	A	T	K	C
L	N	IJ	H	C	S	E	N	N	O	Z
K	E	S	A	N	I	M	A	T	I	E

- ANIMATIE
- BIER
- CAMPING
- DEBAT
- FAMILIE
- FEEST
- KATHEDRAAL
- KLIAMAAT
- SPRINGPLANK
- STIKSTOF
- TENT
- TREIN
- UITETEN
- VLIEGTUIG
- WANDELEN
- ZOMER
- ZONNESCHIJN
- ZWEMMEN

OPLOSSING:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

CDA